

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 35/18, 7 Eylül 2018)

Geçen hafta neler oldu?

*** Ağustos ayı enflasyon oranı 2003 yılından bugüne yıllık yüzde 17,90 ile en yüksek seviyeye ulaştı. Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak “*Gelenen seviye enflasyonla topyekün mücadele gerektiriyor*” dedi.

*** Döviz kurlarında yaşanan yüksek oranlı artışların yol açtığı enflasyon toplumun geniş kesimlerinin alım gücünü eritirken, arka arkaya zamlar da gelmeye başladı. Elektrik ve doğalgaz fiyatlarına bir ayda ikinci kez zam yapıldı.

*** Hazine ve Maliye Bakanlığı döviz varlığını artırmak için ihracatçı firmalara 6 ay süre ile ihracat bedellerinin en az yüzde 80’ini Türkiye’deki bankalara yatırma zorunluluğu getirdi.

*** Yeni adli yılın açılmasıyla birlikte Adalet Bakanı Abdülhamit Gül’ün “*yargıda reform adımlarının başlangıcı*” olarak tanımladığı “*yargıda hedef süre uygulaması*” da başladı. Muhalefet ve yargı örgütleri ise “*Bağımsız yargı olmadan reform olmaz*” diyor.

*** İki ülke arasında geçen yıl yaşanan krizde Almanya’yı “*faşist, ırkçı, Nazi*” olarak niteleyen Ankara, uluslararası gerilimler ve ekonomik daralma nedeniyle Berlin’le yakınlaşmaya başladı. Almanya Dışişleri Bakanı Maas’ın Ankara temaslarında, ilişkilerde “*normalleşme*” arayışı ve işbirliği mesajları öne çıktı.

*** ABD ile krize neden olan Rahip Brunson’ın yargılandığı davada, iddianameyi hazırlayan savcının görev yeri değişti. Adalet Bakanı “*rutin bir uygulama*” derken, Brunson’ın avukatı “*Savcı değişikliği davaya bakış açısının da değiştiği anlamına gelebilir*” dedi.

*** Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi’nin 24 Haziran seçimleriyle ilgili raporunda seçmenlerin tarafsız ve engel olmaksızın haber alabilmelerini sağlayan bir seçim kampanyası gerçekleşmediği, OHAL’in Türkiye’deki uygulamasının “*demokratik tartışma ve çoğulcu düşüncelerin ifadesi için gerekli alanı daralttığı*” görüşüne yer verildi.

*** Suriye iç savaşının başlangıcından bu yana Esad’ın, muhalifleri tamamen devre dışı bırakma yolunda son engel olarak gördüğü İdlib’e yönelik olası bir operasyon Ankara’yı alarma geçirdi. Askeri bir operasyonu “*felaket*” olarak niteleyen Ankara, Rusya ve İran’ı bu yönde ikna etmeye çalışıyor.

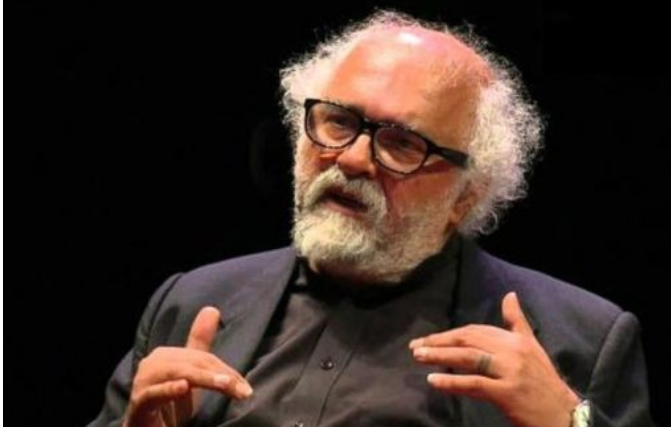
*** Yayıncı ve yazar Ragıp Zarakolu hakkında tutuklanıp serbest kaldığı dosya kapsamında 6 yıl sonra kırmızı bültenle arama kararı çıkarıldı. (*Ayrıntılar bültende...*)

*** Özgür Gazeteciler İnisiyatifi’nin verilerine göre Ağustos ayında 4 gazeteci tutuklandı. 8 gazeteci haklarında açılan davalar kapsamında mahkemeye çıktı. Bu gazetecilerden 2’sine 6’şar ay hapis cezası verildi.

*** 27 Ağustos - 3 Eylül tarihleri arasında sosyal medya paylaşımları nedeniyle 178 kişi hakkında soruşturma açıldı. İçişleri Bakanlığının açıklamasına göre sosyal medya kullanıcılarına ‘örgüt propagandası’, ‘hakaret’, ‘halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk’, ‘devletin bölünmez bütünlüğüne kast’ gibi suçlamalar yöneltildi.

*** Dolar 6,60 TL ve Euro 7,60 TL seviyelerindeyken, Halkbank Doları 3,72 TL ve Euro'yu ise 4,32 TL'den sattı. Bankadan yapılan açıklamada olayın “operasyonel hata” olduğu savunuldu. Halkbank Genel Müdürü; 38 dakikada 1.763 kişinin, 4,6 milyon dolar tutarında işlem yaptığını ancak hatanın hemen düzeltildiğini, hesapların eski haline getirildiğini açıkladı.

*** Brezilya'dan ithal edilen 3.959 büyükbaş hayvandan 146'sının şarbon hastalığından ölmesinin ardından, hastalık İstanbul'da insanlarda da tespit edildi. Silivri'de iki mahalle karantina altına alındı.

Hakkında kırmızı bülten talep edilen Zarakolu'ndan “tacize son” çağrısı

Tutuklanıp serbest kaldıktan 6 yıl sonra hakkında kırmızı bültenle arama kararı çıkarılan yazar ve yayıncı Ragıp Zarakolu; “*Bunun saygısızlık ve taciz etme dışında hiçbir anlamı yok*” dedi.

Barış ve Demokrasi Partisi'nin (BDP) Siyaset Akademisi'nin açılışında yaptığı konuşma nedeniyle 2011'in Ekim ayında İstanbul Özel Yetkili 14. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından “örgüte yardım” suçlamasıyla tutuklanan Zarakolu 2012'nin Nisan ayında serbest bırakılmıştı. Dosya kapsamında 15 yıla kadar hapsi istenen Zarakolu'nun yargılaması İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde sürüyor. Mahkeme, Aralık 2013'ten beri İsveç'te bulunan yazar hakkında duruşmalara katılmadığı gerekçesiyle 7 Haziran 2018'de “yakalama ve zorla getirme” ve kırmızı bültenle arama kararı aldı.

Söz konusu yargılamanın yıllar sonra tekrar başa döndüğünü ve “uluslararası taciz boyutuna” sıçradığını vurgulayan Zarakolu; “*Anlaşılan insan haklarına, azınlık haklarına, ifade özgürlüğüne sahip çıkmaya devam etmem, barışı savunmam, düşüncelerimi açıklamam ve yazılarım yine birilerini rahatsız etti. Rahatsız olsunlar. Yola devam!*” dedi. Bir sonraki duruşması 28 Eylül'de görülecek davayla ilgili “*tacize son*” çağrısında bulundu. Zarakolu'nun mesajı için [tıklayınız](#).

Sosyal medya kullanımı “terör suçu” sayıldı: 5 öğrenci hakkında iddianame hazırlandı

Amasya Üniversitesi'nde eğitim gören 5 öğrenci hakkında, Facebook'tan yaptıkları beğeni ve Twitter'dan takip ettikleri kişiler gerekçe gösterilerek ‘terör örgütü propagandası yapmak’tan 5 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı.

Amasya Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edilen iddianamede, öğrencilerin paylaştıkları müzik videoları, KHK ile kapatılan İMC TV ve Özgür Gündem gazetesinin Facebook sayfalarını beğenmeleri ve HDP'li vekillerin Twitter sayfalarını takip etmeleri suç delili olarak gösterildi. Davanın ilk duruşması Kasım ayında görülecek.

Gazeteciler Hayri Demir ve Sibel Hürtaş'ın yargılandığı davanın ilk duruşması görüldü

Afrin operasyonuna yönelik sosyal medyada paylaştıkları eleştiriler ve yaptıkları haberler nedeniyle suçlanan gazeteciler Sibel Hürtaş ve Hayri Demir'in de sanıkları arasında olduğu

3'ü tutuklu 11 kişinin yargılandığı davanın ilk duruşması Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü.

Duruşmada savunma yapan Demir, attığı tweetler nedeniyle yargılandığını ve 10 yıl hapsi istendiğini belirterek, "Gazetecilik bu kadar ağır bir suç mu?" diye sordu. Hürtaş da savunmasında 1 yaşındaki oğlunun Hrant Dink anmasında çekilen fotoğrafının iddianamede 'suç unsuru' olarak yer aldığını belirterek; "20 yıllık gazeteciyim. Ama kendi iddianamemi anlamıyorum. Okuyorum, neyle suçlandığımı bilmiyorum" dedi.

Mahkeme heyeti tutuklu sanıklar Saim Serin, Lezgin Tekay ve gazeteci Barış Ceyhan'ın yurtdışına çıkış yasağı konularak tahliye edilmesine; iki gazeteci hakkındaki yurtdışına çıkış yasaklarının da devamına karar verdi, imza verme zorunluluğunun ise kaldırılmasına hükmetti. Duruşma 22 Kasım tarihine ertelendi.

Yargılanan 'Barış Akademisyenleri'

"Bu suça ortak olmayacağız" bildirisini imzaladıkları için 'örgüt propagandası' ile suçlanan akademisyenlere yönelik davalar, adli tatilin ardından İstanbul Adliyesi'nde sürüyor. Yeni adli yılın ilk haftasında 7 "Barış Akademisyeni"

İstanbul 25. ve 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmalarda yargılanmaya başlandı. Duruşmalar ertelendi.

Böylelikle bildiri nedeniyle yargılanan bilim insanlarının sayısı 263'e çıktı. Bu isimlerden 19'u hakkındaki davalar sonuçlanırken, hepsi 1'er yıl 3'er ay hapse mahkum oldu. Galatasaray Üniversitesi'nden Prof. Dr. Zübeyde Füsün Üstel ve Marmara Üniversitesi'nden Prof. Dr. Büşra Ersanlı'nın cezası dışında bütün cezalarda hükmün açıklanması geri bırakıldı.

Gazeteci Kemal Yavuzel'e hapis cezası

dokuz8HABER Haber Koordinatörü Kemal Yavuzel, Gerçek Gündem Haber Müdürü olduğu dönemde, 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonları sırasında ortaya çıkan tapeleri yayınladığı için 'özel hayatın gizliliğini ihlal' suçlamasıyla yargılandığı davada 10 ay

hapis cezası aldı.

Dönemin Çevre Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın şikayeti üzerine açılan davada İstanbul Anadolu 68. Asliye Ceza Mahkemesi 'hükmün açıklanmasının geri bırakılması'na karar verdi. Soruşturma kapsamında resmiyet taşıyan tapeleri kamuoyunu bilgilendirme adına yayınladıklarını vurgulayan Yavuzel, *"Hükmün açıklanması geri bırakıldığı için 5 yıl boyunca boynumun üzerinde Demoklesin Kılıcı sallanacak. Artık cezaevi ile aramda bir at kılı mesafe var"* dedi. Aynı davada yargılanan CHP İstanbul eski Milletvekili ve Gerçek Gündem eski Genel Yayın Yönetmeni Barış Yarkadaş'ın dosyası milletvekili seçilmesi dolayısıyla ayrılmıştı.

Avukatın sosyal medya paylaşımlarına TCK 301'den soruşturma açıldı

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı, Gazete Duvar yazarı ve avukat Tuba Torun hakkında, 'T.C. hükümetini, yargı organlarını, askeri ve emniyet teşkilatını alenen aşağılama'

suçlamasıyla soruşturma başlattı.

Torun'un Afrin operasyonu, *"Çocuklar ölmesin"* dediği için ceza alan Ayşe Öğretmen, Kadıköy'de liselilerin yaptığı eyleme yönelik polis şiddeti ve Diyarbakır'da 2017'de yapılan Newroz kutlamalarında öldürülen Kemal Kurkut'la ilgili sosyal medya paylaşımları ile Toplum Sol ve Gazete Duvar'daki iki yazısı soruşturmaya gerekçe olarak gösterildi.

Cumartesi Anneleri: Polis ablukasına alınan Taksim'de yürüyüş engellendi

23 yıldır her hafta Galatasaray Meydanı'nda kaybedilen yakınlarının akıbetini sormak için toplanan

Cumartesi Anneleri, 701. haftalarında da polis engeliyle karşılaştı.

Eylem öncesi İstiklal Caddesi'nden Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm yollar bariyerlerle kapatıldı. Taksim'in önemli bir bölümü polislerce ablukaya alındı. Polis ablukasına rağmen, İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi önünde bir araya gelen Cumartesi Anneleri'nin Galatasaray Meydanı'na yürümesi de polis tarafından engellendi. Kayıp yakınları ve hak savunucuları polisin *"Dağılın, kanunsuz eylem yapıyorsunuz"* anonsuna rağmen basın açıklamasını polis barikatının önünde okudu; *"Unutmuyoruz, affetmiyoruz, vazgeçmiyoruz! Bize her yer Galatasaray Meydanı!"* mesajı verildi.

“Vicdan ve Adalet Nöbeti” de yasaklandı

Cumartesi Anneleri eyleminin ardından yakınlarını iş cinayetlerinde kaybeden ailelerin adalet talebiyle yaptıkları, *“Vicdan ve Adalet Nöbeti”* de Kaymakamlık kararı ile yasaklandı.

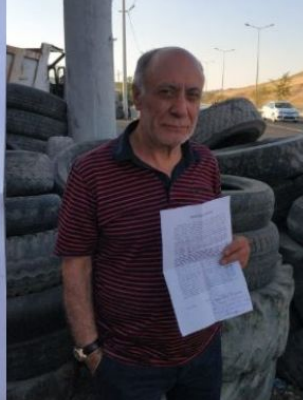
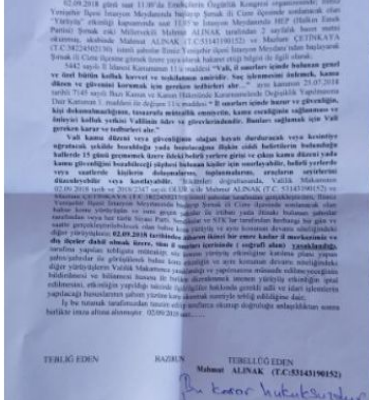
Her ayın ilk Pazar günü Galatasaray Meydanı'nda bir araya gelen aileler 75. buluşmada polis engeli ve yasak kararı ile karşılaştı. Beyoğlu Kaymakamlığı, yasak kararına gerekçe olarak *“milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunmasını”* gösterdi.

Kayıp yakınlarının Diyarbakır ve Batman'daki eylemleri de yasaklandı

Cumartesi Anneleri'nin Galatasaray Meydanı'ndaki eylemlerine getirilen yasaklamanın ardından kayıp yakınlarının Diyarbakır ve Batman'da her hafta düzenli olarak yaptıkları *“Kayıplar bulunsun, failler yargılansın!”* eylemleri de yasaklandı.

Diyarbakır Valiliği, kayıp yakınlarının 498 haftadır organize ettiği oturma eylemini *“kamu güvenliği”* gerekçesiyle ikinci bir emre kadar yasakladı. Yasak kararında, OHAL'in sona ermesinin ardından uygulamalarının fiili olarak devam etmesini sağlayan kanun değişikliğinin Valilere tanıdığı yetkilere atıfta bulunuldu. Hemen ardından Batman Valiliği de kayıp yakınlarının oturma eylemini *“güvenlik”* gerekçesiyle yasakladı.

“Vahşete karşı hak yürüyüşü”ne Valilik yasağı

DEP Şırnak eski Milletvekili Mahmut Alınak ve Mazlum Çetinkaya'nın siyasetçilerin düşüncelerinden dolayı tutuklanmalarına, cezaevlerindeki işkence ve hak ihlallerine ve savaş politikalarına karşı Diyarbakır'dan Cizre'ye başlattığı “Vahşete karşı hak

yürüyüşü” Diyarbakır Valiliği tarafından yasaklandı. Alınak, kararın hukuksuz olduğunu vurgulayarak tebliğatı imzalamadı.

Valiliğin tebliğinde, mülki idarenin “belirli yerlere girişi ve çıkışı kamu düzeni ya da kamu güvenliğini bozacağı şüphesi bulunan kişiler için sınırlama” yetkisi bulunduğu belirtildi. Söz konusu yetki, OHAL'in sona ermesinin ardından uygulamalarının fiili olarak devam etmesini sağlayan kanun teklifinin yasalaşmasıyla Valilere verilmişti.

Yazar Hamide Yiğit'in kitabına TCK 301'den ceza

İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, yazar Hamide Yiğit'i ‘hükümeti, yargı organlarını, askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağılama’ suçlamasıyla 5 ay hapse mahkum etti. “Tekmili Birden IŞİD- El Kaide'den

IŞİD'e; Amerika için Cihat” adlı kitabı nedeniyle yargılanan Yiğit hakkındaki hüküm 3 bin TL adli para cezasına çevrildi. Ayrıca aynı mahkemede kitap nedeniyle dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın şikayeti üzerine “hakaret” iddiasıyla açılan dava ise 15 Kasım'a ertelendi.

10 Ekim protestosuna ‘Erdoğan’a hakaret’ten ceza

İstanbul 15. Asliye Ceza Mahkemesi, 10 Ekim Katliamı'nı protesto etmek için 13 Ekim 2015'te Sirkeci Garı'nda yapılan eylem nedeniyle yargılanan aralarında sendika ve meslek odası

yöneticileri de olan 6 kişiyi ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçlamasıyla 11'er ay 20'er gün hapse mahkum etti. Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şube eski Başkanı Beyza Metin, Erdoğan Demir, Gürsel Kaya, Mehmet Şamil Altan hakkındaki hüküm 7'er bin lira adli para cezasına çevrilirken Nebile Irmak Çetin ve Önder Atay'a verilen cezada ise hükmün açıklanması geri bırakıldı.

İmama ‘örgüt üyeliği’nden hapis cezası

Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi emekli imam Abdulkadir Anar'ı, 6 yıl 3 ay hapse mahkum etti. Aynı zamanda Bağlar Belediyesi Meclis Üyesi olan Anar, “örgüt üyelerinin cenaze defin, mevlit, taziyelerine katıldığı, sivil Cuma

namazı organize ederek kıldırıldığı, mezar yıkımlarını protesto amaçlı düzenlenen basın açıklamalarına katıldığı” için ‘örgüt üyeliği’ suçlamasıyla yargılanıyordu. Tutuksuz yargılanan Anar, karar duruşmasındaki savunmasında, “İmamlık mesleğinin gerekleri ve almış olduğum dini eğitimden dolayı, kim olursa olsun cenazesine çağrıldığımda dini vecibeleri yerine getirmek için giderim” dedi.

‘Barış Günü’ bildirileri toplatıldı

İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği; Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP) 1 Eylül Dünya Barış Günü kapsamında hazırladığı “Barıştan, özgürlükten, demokrasiden vazgeçmeyeceğiz” başlıklı bildirisi

hakkında ‘örgüt propagandası yapıldığı’, ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği’ gerekçesiyle toplatma kararı verdi.

Türkiye ifade özgürlüğü ihlalinden mahkum oldu

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Siverek’te 1994 yılında gözaltında kaybedilen Özgür Gündem Urfa muhabiri 19 yaşındaki Nazım Babaoğlu’nu anlatan “Kayıpsın Diyorlar” adlı kitaba verilen ceza nedeniyle Türkiye’yi ifade özgürlüğü

ihlalinden mahkum etti. Türkiye’nin Fatih Taş’a 2 bin 500 Euro manevi tazminat ödemesine karar veren AİHM, söz konusu ceza kanunu maddesinin aşırı kapsamlı ve muğlak oluşuna ve bu haliyle ifade özgürlüğü için sürekli bir tehdit konumunda olduğuna dikkat çekti.

2004’te Aram Yayıncılık tarafından yayımlanan ve Ali Aydın’ın hazırladığı “Kayıpsın Diyorlar” adlı kitap nedeniyle TCK 301. madde kapsamında yargılanan yayınevinin o dönemki sahibi Fatih Taş, İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 6 ay hapse mahkum edilmişti. Ceza, 1.650 lira para cezasına çevrilmişti.

İzmir’de yedi yerel gazete çıktığı gün sayısını azalttı

Döviz kurunun yükselişiyle birlikte kağıt maliyetlerinin artmasıyla, yazılı basın kuruluşları da krize girdi. Tamamına yakını ithal edilen gazete ve dergi kağıdı nedeniyle zor günler geçiren basılı medya organlarından

bazıları fiyatlarına zam yaparken bazıları da ya yayınlarını durduruyor ya da yayınlarına ara veriyor.

Bu kapsamda İzmir’de yayıncılık yapan yedi yerel gazete bundan sonra pazar günleri çıkmama kararı aldı. Aralarında İzmir Gazeteciler Cemiyeti’ne ait 9 Eylül, Ege Telgraf, Haber Ekspres, Yenigün, İlk Ses, Yeni Bakış ve Ticaret’in de bulunduğu gazeteler artık pazar günleri okuyucularıyla buluşamayacakları açıkladı.

Döviz kurlarıyla bağlantılı olarak kağıt fiyatlarının yükselmesi nedeniyle geçtiğimiz Kurban Bayramı’nda Aydınlık gazetesi üç gün boyunca yayınlanmamıştı. Cumhuriyet ve Sözcü gazetelerine de zam yapıldı. Bağımsız yayınevleri de aynı şekilde zor günlerden geçiyor. Kâğıt fiyatlarının dolara bağlı olarak üç kat artmasının ‘basına büyük darbe vurduğunu’ belirten Türkiye Gazeteciler Sendikası ise hükümete çağrı yaparak kâğıt krizine acil bir çözüm bulunmasını, aksi halde yeni kapanmalar yaşanacağını vurguladı; “*Kısa vadede kâğıtta vergiler sıfırlanmalıdır*” dedi.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- “Bu suça ortak olmayacağız” bildirisini imzaladıkları için ‘örgüt propagandası’ ile suçlanan akademisyenlerden 7’si daha mahkemeye çıktı. İstanbul 25. ve 37. Ağır Ceza Mahkemelerinde görülen duruşmalar 11 ve 27 Aralık ile 12 Şubat tarihlerine ertelendi.
- Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Erinç ile finans editörü ve muhabiri Pelin Ünker hakkında, Paradise Papers haberleri nedeniyle Binali Yıldırım ve oğulları tarafından açılan tazminat davasının ikinci duruşması görüldü. İstanbul Anadolu 24. Asliye Hukuk Mahkemesi, 500 bin liralık tazminat talebiyle ilgili karar için ceza davalarının sonucunun beklenmesine karar verdi.

GELECEK HAFTANIN DURUŞMALARI

- Hakkında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alınıp tutuklanan Mezopotamya Ajansı muhabiri Seda Taşkın’ın ‘örgüt propagandası’ ve ‘örgüt üyeliği’ suçlamasıyla yargılandığı davaya 12 Eylül Çarşamba günü Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edilecek.
- Bakan Berat Albayrak’ın RedHack tarafından ele geçirilen e-posta hesabındaki yazışmalarla ilgili haberleri nedeniyle ‘örgüt üyeliği’ ve ‘örgüt propagandası’ ile suçlanan gazeteciler Tunca Öğreten, Mahir Kanaat, Ömer Çelik, Metin Yoksu, Derya

Okatan ve Eray Sargın'ın yargılanmasına 13 Eylül Perşembe günü saat 10:00'da İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edilecek.

DEĞİŞEN TÜRKİYE

- OHAL ve Başkanlık dönemlerindeki gelişmeleri, yayınladığımız Xtra bültenlerimizle takip etmeyi sürdürüyoruz. 31 Ağustos tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan iki ayrı Cumhurbaşkanlığı kararıyla döviz mevduatlarındaki vergi oranları artırıldı, Basın İlan Kurumu'nun denetimi Cumhurbaşkanlığı'na bağlı İletişim Başkanlığı'na devredildi. Detaylar ve diğer Xtra bültenler için [tıklayınız](#).